

Posudek oponenta práce

HAVLENOVÁ, Veronika. *Důvody seniorů k účasti na zájmovém vzdělávání. Analýza motivace seniorů v rámci městské části Praha 12.* Praha, 2013. 73 s., 1 příloha. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Katedra andragogiky a personálního řízení. Vedoucí práce PhDr. Michal Šerák, Ph.D.

1. Obsah a struktura práce

Autorka si vybrala téma odpovídající odborné orientaci katedry. Jako cíl práce si stanovila „... zjištění hlavních důvodů seniorů k účasti na organizovaném zájmovém vzdělávání ...“ s dílčím cílem „... určit nejčastější bariéry účasti seniorů na tomto vzdělávání.“ (s. 10) Dosáhnout těchto cílů hodlala kvantitativním dotazováním a vyhodnocením a okomentováním získaných dat.

Postup výkladu je přehledný, první tři kapitoly se věnují teoretickým aspektům problematiky. První z nich obecným poznatkům o stáří a stárnutí, vymezení základních pojmů a analýze některých aspektů života seniorů, druhá tématu zájmového vzdělávání, jeho charakteristikám a funkcím včetně fenoménu volného času a třetí kapitola, kterou lze považovat za stěžejní, potom specifikům vzdělávání v seniorském věku a vymezení gerontagogiky jako vědy o vzdělávání starších dospělých. Čtvrtá kapitola pak informuje o provedeném empirickém šetření.

Členění textu na kapitoly a jejich další dílčí části je logické a opodstatněné, příloha seznamující s maketou použitého dotazníku je dostatečně ilustrativní. Rozsah práce zřetelně překračuje požadovaný standard.

K obsahu a struktuře výkladu mám jen dvě drobné připomínky. Možná by se někde v první kapitole hodilo zmínit (nejspíš v rámci 1.4), že senioři jsou též častým cílem kriminogenního chování (přepadání, podomní podvody, předváděcí akce ad.) a že se již v tomto směru podnikají jistá opatření včetně vzdělávacích (kurzy sebeobrany, finanční gramotnosti apod.). Zadruhé si nejsem zcela jist, zda by se text neobešel bez celé druhé kapitoly s tím, že drobná zmínka o otázkách zájmového vzdělávání by mohla uvozovat kapitolu třetí (ostatně takhle stručně vymezovat tak objemné kategorie jako je zájem či volný čas téměř postrádá smysl). Navíc by se tím poněkud nadměrný text i trochu redukoval.

2. Odborná úroveň

Cíle byly formulovány smysluplně a bylo jich evidentně dosaženo. Snad měla diplomantka formulovat i cíl třetí, resp. v pořadí první, něco jako analýzu a shrnutí přístupů k otázkám edukace seniorů a vymezení gerontagogiky jako relativně nové vědní specializace, neboť i toto, přestože předem skromně nevysloveno, se jí de facto zdařilo naplnit. Opírala se při tom o relevantní prameny, většinou aktuální a reflektující současný stav poznání řešené problematiky.

Dále: vždy oceňuji jakoukoli samostatně vyprodukovanou a alespoň trochu smysluplnou výzkumnou akci, počínaje úvodním nápadem přes její realizaci až po analýzu dat. To je i tento případ a zde leží autorčin naprosto nezpochybnitelný přínos. Za dobrý nápad též považuji, že svůj výzkumný zájem orientovala na klienty klubů pro seniory. Šetření hodnotím jako vcelku dobře zvládnuté, dotazníček jako promyšlený,

jeho nezbytný filtr nevyjímaje. Vzhledem k velikosti a způsobu výběru respondentů autorka správně nahlíží omezené možnosti zobecnění získaných poznatků.

Zde opět dvě poznámky na okraj. Jestliže byly hypotézy formulovány takto explicitně, bylo by vhodné se k nim stejně explicitně vyjádřit, aby výsledek „nezapadl“ průběžně v analýzách. Též bych uvážil mechanické a stereotypní používání procent u minisouborů (2 muži, tedy 50 %, působí poněkud komicky; také si každý lépe představí podíl komentovaný např. jako téměř dvě třetiny z 27 žen, než 62 % z 27 žen), stručně řečeno – deskripce dat je dobré, pokud to lze, vždy trochu „zlidštit“. Poučení pro příště...

3. Práce s literaturou

Soupis bibliografických citací je poměrně objemný, čítá přes 60 položek, česky psaných i cizojazyčných, tištěných i elektronických, což je více než uspokojivé. Takže není třeba, aby jejich počet ještě navyšoval Slovník cizích slov, byť akademický a nový. Našel jsem tu jen nepatrná opomenutí: Ondráková postrádá kurzivu a stránkové rozsahy příspěvků do monografií se podle normy mají vyjadřovat pomlčkou bez mezer místo spojovníku (byť např. virtuální „korektor“ ve Wordu 7 má opačný názor, patrně normu neimplementoval). Pomlčka se týká i odkazů v textu, v nichž navíc nelze užívat částici „In“ (viz např. u Balogové či Findsena) a uvádí se zde jméno autora příspěvku, nikoli autora sborníku. Na s. 23, posl. ř., chybí v odkazu rok a strana.

Jinak ohledně etiky vědecké práce se diplomantce rozhodně nedá nic vytknout, užité prameny, ať již citáty či parafráze, řádně a důsledně odkazuje. Též lze konstatovat, že o relevantní literatuře prokázala výborný přehled a dovede s ní tvůrčím způsobem nakládat. Pouze musím glosovat, že při přípravě empirického šetření, k němuž se vážou cíle celé práce, vycházet pouze z jediného titulu se mi zdá až příliš ležerní.

4. Grafické zpracování

Práce je prezentována v příjemné grafické kvalitě, její části jsou zřetelně oddělovány, čtenář se v textu bez problémů vyzná. Tabulky jsou přehledné, graficky dobře zpracované. K lepší orientaci přispívá vyznačování citátů kurzivou, ovšem až do chvíle, kdy se setká se záměrem vyznačit kurzivou také akcentovaná slova jako pojmy, názvy apod., to pak nastane lehký zmatek (např. s. 45, 1. odst. části 3.7).

5. Jazyková úroveň

Text je napsán zvládnutým jazykem, s adekvátním výskytem odborných pojmů, autorka logicky formuluje, umí vystavět i složitější souvětí, ve kterém se čtenář neztratí. Jejím drobným problémem jsou pomlčky. Jednak jich dle mého soudu trochu nadužívá a někdy se sejdou tak, že matou (viz např. s. 32, konec 1. odst.; s. 34, 2. a 3. ř. sh.) a jeden pak neví, zda ono mezi pomlčkami je či není větný doplněk. Ke všemu pomlčku často benevolentně zaměňuje se spojovníkem, jak už bylo zmíněno, např. s. 24, 7. ř. zd.; s. 36, posl. odst.; s. 54, 4. ř. sh. aj. (Ostatně i u věkových kategorií by měly být pomlčky, když už je tu tak vehementně prosazují.)

6. Podněty k rozpravě

Mohla by autorka přiblížit postoje respondentů, s nimiž k šetření přistupovali?

7. Závěrečné hodnocení práce

Konstatuji, že odevzdaná práce s úspěchem dosáhla stanovených cílů a splňuje nároky na druh těchto prací kladené, takže ji **doporučuji k obhajobě**. S ohledem na řadu nepříliš závažných připomínek navrhuji klasifikaci **velmi dobře**.